

**ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE
WOJEWODY MAZOWIECKIEGO**
z dnia 13 grudnia 2017 r.
w sprawie nadania nazwy ulicy

Na podstawie art. 6 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. poz. 744 oraz z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zmienia się dotychczasową nazwę ulicy położonej w Gminie Konstancin-Jeziorna z Mariana Jaworskiego na Anny Walentynowicz.

§ 2. Wykonanie zarządzenia powierza się Burmistrzowi Konstancina-Jeziornej.

§ 3. Zarządzenie podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego i wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Uzasadnienie

W dniu 2 września 2016 r. weszła w życie ustawa z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 744), zwana dalej „ustawą”. Ustawa została zmieniona ustawą z dnia 22 czerwca 2017 r. o zmianie ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (Dz. U. poz. 1389).

Zgodnie z brzmieniem art. 6 ust. 1 ustawy, obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Stosownie do art. 1 ust. 2 ustawy za propagujące komunizm uważa się także nazwy odwołujące się do osób, organizacji, wydarzeń lub dat symbolizujących represyjny, autorytarny i niesuwerenny system władzy w Polsce w latach 1944 - 1989.

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku przez właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin na podjęcie działań przez organ jednostki samorządu terytorialnego.

Rada Miejska Konstancina-Jeziornej nie wykonała ustawowego obowiązku i nie dokonała zmiany nazwy ulicy Mariana Jaworskiego. Wojewoda zwrócił się, w trybie art. 6 ust. 3 ustawy, do Instytutu Pamięi Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu o wydanie opinii potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1 (pismo z dnia 24 listopada 2017 r. znak WNP-I.40.659.2017.KS). Na mocy art. 6 ust. 3 w związku z art. 2 ust. 3 ustawy oczekiwanie na

opinię wstrzymuje bieg terminu na wydanie zarządzenia zastępczego. Opinia IPN wpłynęła do organu nadzoru w dniu 6 grudnia 2017 r. (pismo z dnia 6 grudnia 2017 r. znak BUW-940-229(4)/17).

W ocenie Instytutu Pamięci Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa Mariana Jaworskiego wypełnia normę art. 1 ustawy.

Marian Jaworski ps. „Maurycy” urodził się w dniu 13 sierpnia 1912 r. w Warszawie. W 1927 r. skończył szkołę podstawową i zaczął naukę w szkole handlowej, którą rok później przerwał z powodu trudności materialnych. Pracował jako pomocnik sklepowy, skończył wieczorową szkołę handlową i został pomocnikiem księgowego. Powołany do służby wojskowej w 1 pp w Wilnie, zwolniony przedterminowo z powodu złego stanu zdrowia. We wrześniu 1939 r. brał udział w obronie Warszawy w Ochotniczych Batalionach Obrony Warszawy. W sierpniu 1940 r. aresztowany w łapance ulicznej i wysłany do obozu Auschwitz. Zwolniony w październiku 1940 r. W 1941 r. nawiązał kontakty z komunistami, od stycznia 1942 r. należał do PPR, a następnie (od grudnia 1948 r.) do PZPR, gdzie od lipca 1958 r. do marca 1967 r. był I sekretarzem Warszawskiego Komitetu Wojewódzkiego PZPR. W latach 1942 - 1943 jego sklep był jednym z lokali partyjnych. Od września 1942 r. Marian Jaworski kierował pracą Centralnego Kolportażu, a od grudnia 1942 r. Centralnej Techniki Partyjnej. W lutym 1943 r. ponownie aresztowany, osadzony na al. Szucha, potem na Pawiaku, ponownie wywieziony do Auschwitz, a następnie do Flossenbürga. W maju 1945 r. wrócił do kraju i został instruktorem, a następnie zastępcą kierownika Wydziału Rolnego KC PPR. W okresie od lutego 1953 r. do stycznia 1956 r. był wiceministrem rolnictwa. Od marca 1959 r. do 1964 r. był również zastępcą członka, a od czerwca 1964 r. członkiem KC PZPR. Od 1952 r. do śmierci w 1967 r. był posłem na Sejm Ustawodawczy oraz na Sejm PRL I, II, III i IV kadencji. Zmarł 28 marca 1967 r. i został pochowany na Powązkach Wojskowych w Warszawie. Marian Jaworski przez szereg lat związany był z papiernią w Jeziornie, gdzie był członkiem zakładowej Oddziałowej Organizacji Partyjnej. W dniu 3 stycznia 1968 r. Warszawskie Zakłady Papiernicze otrzymały jego imię.

Stosownie do brzmienia art. 1 i 6 ust. 1 ustawy wskazać należy, że podstawowym jej założeniem było skuteczne wyeliminowanie z przestrzeni publicznej nazw propagujących symbole ustrojów totalitarnych, przy poszanowaniu miejsc pochówku, grobów i cmentarzy, a także własności prywatnej. Przedsięwzięcie zmiany nazw jest jednym z elementów polityki historycznej, jako kategorii historii służącej kształtowaniu świadomości historycznej społeczeństwa, w tym świadomości gospodarczej i terytorialnej oraz wzmocnieniu publicznego dyskursu o przeszłości w kierunku pielęgnowania więzi narodowych niezależnie od bieżącej polityki państwa. Polityka historyczna dotyczy interpretacji faktów, bytów i zdarzeń oraz jest rozpatrywana w kategoriach racji stanu społeczeństwa i narodu, jako element mający charakter długofalowy i stanowiący fundament państwa.

Na mocy art. 6 ust. 2 i 3 ustawy organ nadzoru jest zatem zobligowany do wydania zarządzenia zastępczego dokonującego zmiany nazwy z ulicy Mariana Jaworskiego na Anny Walentynowicz.

Anna Walentynowicz (1929 - 2010) – urodzona w ukraińskiej rodzinie, polska działaczka społeczna, opozycjonistka w PRL, działaczka Wolnych Związków Zawodowych, współzałożycielka NSZZ „Solidarność”, Dama Orderu Orła Białego. Podczas robotniczego

protestu w grudniu 1970 r. Anna Walentynowicz przygotowywała strajkującym posiłki. W 1978 r. została jedną ze współzałożycieli Wolnych Związków Zawodowych. W stanie wojennym w PRL internowana, po rozbiciu siłą strajku w Stoczni Gdańskiej. Była inicjatorką protestu głodowego po zabójstwie ks. Jerzego Popiełuszki. Anna Walentynowicz zginęła w katastrofie polskiego samolotu w Smoleńsku.

Na podstawie art. 5 ustawy pisma oraz postępowania sądowe i administracyjne w sprawach dotyczących ujawnienia w księgach wieczystych oraz uwzględnienia w rejestrach, ewidencjach i dokumentach urzędowych zmiany nazwy dokonanej na podstawie ustawy są wolne od opłat, zaś zmiana nazwy dokonana na podstawie ustawy nie ma wpływu na ważność dokumentów zawierających nazwę dotychczasową.

Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Mazowieckiego. Termin wejścia w życie zarządzenia, ze względu na ważny interes państwa i przytoczoną wyżej argumentację, dotyczącą podstawowych założeń ustawy, oraz z uwagi na beczynność Gminy w zakresie zmiany nazwy, czyni zadość zasadom demokratycznego państwa prawnego, o których mowa w art. 4 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2000 r. o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych (Dz. U. z 2017 r. poz. 1523).

Jednocześnie, na podstawie art. 6 ust. 4 i art. 3 ust. 4 ustawy w związku z art. 98 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875), pouczam, że na zarządzenie zastępcze Gminie przysługuje skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od dnia doręczenia, wnoszona za pośrednictwem organu, który skarżone zarządzenie wydał.

WOJEWODA MAZOWIECKI

Zdzisław Szipiera

